

Flytta till Finland eller utomlands

Fpa®

Vad som händer med din sociala trygghet
när du flyttar till eller från Finland
Kort och lättläst

Innehåll

När du flyttar till eller från Finland	1
Flytta till Finland	2
Vem får FPA-förmåner?	2
Vad betyder det att vara fast bosatt?	3
Jobb i Finland	3
Villkor för stöd från FPA	6
Ansökan om social trygghet	7
Ansökan om förmåner	7
Flytta utomlands från Finland	8
Flyttar du tillfälligt eller för att stanna?	8
En del av året utomlands	9
Arbete i ett EU-land, EES-land eller Schweiz	10
Att flytta till ett avtalsland	10
Utsända arbetstagare	11
Studerande och forskare	11
Familjemedlemmar	12
Rätt till FPA-förmåner utomlands	13
Anmälan och ansökan	14
Beslut	14
Tillbaka till Finland	14
Mer information	15
FPA till din tjänst	16

När du flyttar till eller från Finland

I den här broschyren kan du läsa om vilka FPA-stöd du har rätt till om du flyttar till Finland.

I den andra delen av broschyren kan du läsa vad som händer med din sociala trygghet om du flyttar bort från Finland.

Du kan alltså få ekonomiskt stöd av FPA i olika livssituationer. Vanligen sköter FPA om din grundtrygghet då dina andra inkomster blir för små.

Bland FPA:s stöd finns till exempel:

- folkpensioner och andra stöd för pensionärer
- bostadsbidrag
- stöd då man blir sjuk
- grundtrygghet vid arbetslöshet
- stöd för studerande
- stöd för barnfamiljer
- särskilt stöd till invandrare.

Du hittar information om FPA:s förmåner på webbplatsen

Det finns också flera broschyrer som berättar om FPA:s stöd och förmåner.

Du hittar en lista över dem på broschyrens baksida. FPA:s stöd är lagstadgade.

FPA behandlar ändå varje ansökan som ett enskilt fall.

Olika människors livssituation och behov av stöd kan vara väldigt olika. Därför får de olika stöd. Också storleken på stödet kan vara olika.

Lätt läst

Den här broschyren är producerad i samarbete med LL-Center och Selkokeskus, som har beviljat broschyren symbolen för lättläst som en kvalitetsgaranti.

Flytta till Finland

Huvudregeln är att du kan få FPA-stöd om du är fast bosatt i Finland.

Möjligheterna att få stöd påverkas också av

om du flyttar till Finland

- från ett nordiskt land
- från ett land i Europeiska unionen (EU), Europeiska samarbetsområdet (EES), Schweiz eller
- från ett land som Finland har ett socialskyddsavtal med.

EES-länder är EU-länderna samt Norge, Island och Liechtenstein.

Möjligheterna att få stöd påverkas också av

om du kommer till Finland

- som arbetstagare eller företagare
- som studerande
- som familjemedlem eller
- som utsänd arbetstagare.

Vem får FPA-förmåner?

Vanligen betalar FPA stöd till personer som hör till socialförsäkringen.

De flesta som är fast bosatta i Finland hör till den sociala tryggheten.

Men det gäller inte om du bor i Finland men arbetar i ett annat EU-land.

Om du hör till sjukförsäkringen i Finland får du ett eget sjukförsäkringskort, ett FPA-kort.

Vad betyder det att vara fast bosatt?

Du är fast bosatt i Finland om ditt egentliga hem finns här och om du oftast vistas och bor i Finland.

Om du flyttar till Finland kan du räknas som fast bosatt i landet till exempel i följande fall:

- Du har flyttat tillbaka till Finland efter att ha bott utomlands.
- Du har ett arbetsavtal eller motsvarande avtal för minst två års arbete i Finland.
- Du är gift med en person som är fast bosatt i Finland, eller om du har en annan nära familjerelation till en sådan person.

Om du flyttar till Finland tillfälligt får du i allmänhet inte social trygghet i Finland. Till exempel studerande anses bo i Finland tillfälligt om studierna är den enda orsaken till att de flyttar hit.

Jobba i Finland

Annat land än EU, EES eller Schweiz

Din sociala trygghet i Finland påverkas av hur länge du arbetar här och från vilket land du flyttat hit.

Varifrån du får din sociala trygghet beror på hur länge du arbetar här och från vilket land du flyttar.

Du har rätt till FPA-stöd om du är fast bosatt i Finland och du har ett arbetsavtal på minst 2 år och uppfyller minimikraven för att få stöd.

Också om du inte flyttar för att bosätta dig här kan du ändå få social trygghet här på grund av ditt arbete. Då måste din arbetstid och lön vara tillräcklig.

Om din anställning i Finland pågår minst 4 månader i följd blir du försäkrad för sjukdom, förälderskap och arbetslöshet från och med att du inleder arbetet. Men din lön och din veckoarbetstid måste uppfylla vissa minimikrav.

Din arbetstid måste vara minst 18 timmar i veckan. Din lön ska följa lönenivån enligt branschens kollektivavtal. För jobb som saknar kollektivavtal måste lönen för heltidsarbete vara minst 1 134 euro i månaden.

EU-länder, EES-länder och Schweiz

Om du kommer till Finland från ett EU-land, ett EES-land eller Schweiz får du vanligen en viss social trygghet också om du arbetar här bara en kort tid.

Exempel

- Du kan ha rätt till sjukvård och till stöd för hemvård av barn då du kommer till Finland för att arbeta här en kortare tid än 4 månader.
- Om ditt arbete i Finland pågår mellan 4 månader och 2 år kan du få barnbidrag och sjukförsäkringsförmåner. Du är också försäkrad för arbetslöshet. Din lön och veckoarbetstid måste ändå uppfylla minimikraven.
- Om du har ett arbetsavtal för minst 2 år räknas du som fast bosatt i Finland och du får rätt till alla FPA-förmåner.

Arbetstagare från avtalsländer

Finland har avtal om social trygghet med vissa länder.

De här länderna är:

- Norden (Sverige, Danmark, Norge och Island)
- USA, Kanada och Quebec
- Chile
- Israel
- Australien
- Indien (avtalet träder i kraft under år 2013)

Avtalen gäller i allmänhet främst pensionstrygghet och i vissa fall sjukvård.

Ta kontakt med FPA om du kommer från något av de här länderna så får du veta hur avtalet påverkar din sociala trygghet.

Du får information på telefonnumret 020 692 227 må – fre klockan 8–18.

Utsända arbetstagare

Utsända arbetstagare är personer som av sin arbetsgivare blir skickade till Finland för att arbeta.

Om du kommer till Finland som utsänd arbetstagare från ett land som inte hör till EU eller EES och inte heller är Schweiz gäller samma regler som för andra som kommer för att jobba i Finland.

Du kan börja få social trygghet när ditt arbete i Finland ska fortsätta i minst 2 år. Då anses du vara fast bosatt här.

Du blir sjukförsäkrad i Finland om du arbetar här i minst 4 månader och din lön och arbetstid uppfyller minimikraven.

Som utsänd arbetstagare från ett annat EU-land, EES-land eller från Schweiz behåller du din sociala trygghet i ditt avreseland. Då får du akut sjukvård när du visar ditt europeiska sjukvårdskort som du fått från ditt avreseland. Myndigheten i ditt avreseland ger dig ett intyg (A1 / E101) att din arbetsgivare har sänt dig för att arbeta i Finland.

Om du kommer som utsänd arbetstagare från ett land som har avtal om social trygghet med Finland fortsätter ditt avreseland att ge dig de förmåner som nämns i avtalet.

För att få andra förmåner måste du bli fast bosatt här eller arbeta här i minst 4 månader.

Social trygghet på basis av arbete

Då du arbetar i Finland kan du få olika slag av social trygghet som hör ihop med arbete. Det kallas arbetsbaserad social trygghet. Exempel på sådana förmåner är arbetspension, inkomstrelaterad arbetslöshetsersättning och förmåner vid yrkessjukdom eller olycksfall i arbetet. De här förmånerna får man inte via FPA. Dem får man från privata försäkringsbolag, arbetslöshetskassor och stiftelser.

Familjemedlemmar

Om du flyttar till Finland som familjemedlem till en arbetstagare eller studerande måste du vanligen bli fast bosatt i Finland för att få din sociala trygghet här.

Då en arbetstagare som har familj flyttar till Finland från ett annat EU-land, EES-land eller Schweiz kan familjemedlemmarna få sjukvård, barnbidrag och stöd för hemvård av barn från FPA trots att de inte är fast bosatta i Finland.

Med vissa andra länder har Finland avtal som påverkar den sociala tryggheten även för familjemedlemmar.

Familjemedlemmarna till utsända arbetstagare brukar behålla sin sociala trygghet i avreselandet.

Studerande

Om du flyttar till Finland enbart för att studera, alltså tillfälligt, får du inte social trygghet i Finland.

Om du har fler orsaker att flytta till Finland, till exempel arbete, kan du i vissa fall få rätt till social trygghet här.

Men du kan vanligen inte få studiestöd från Finland. Kontrollera din rätt till studiestöd hos FPA om du flyttar till Finland.

Villkor för stöd från FPA

Du kan i allmänhet börja få FPA-förmåner från och med den dag då du börjar omfattas av den sociala tryggheten i Finland.

Men en del förmåner förutsätter att du först har bott i landet en viss tid. Det här gäller till exempel moderskaps-, faderskaps- och föräldrapenning, FPA:s stöd för arbetslösa, FPA:s pensioner och handikappförmåner för över 16-åringar.

Den tid som du har varit försäkrad i ett annat EU-land, i ett EES-land eller i Schweiz kan räknas till godo som om du hade varit försäkrad i Finland.

Du kan till exempel få moderskapspenning om du har bott i Finland och om du tillhört socialförsäkringen i minst 180 dagar strax före barnets beräknade födelsedatum. Du får också moderskapspenning om du under en del av de här 180 dagarna har varit försäkrad i ett annat EU-land.

Ta kontakt med FPA för att få reda på vilka stöd du har rätt till.

Du får mer information på telefonnumret 020 692 227 vardagar klockan 8–18.

Ansökan om social trygghet

Om du flyttar till Finland för att stanna här en längre tid måste du ansöka om social trygghet eller att få tillhöra socialförsäkringen hos FPA.

Du kan göra ansökan på FPA:s e-tjänst www.fpa.fi/etjanst eller på en blankett som du lämnar in på FPA-byrån.

Du får sedan ett skriftligt beslut om din ansökan per post. Om du blir beviljad social trygghet i Finland får du också ett FPA-kort alltså ett sjukförsäkringskort som skickas hem till dig.

Ansökan om förmåner

Du ansöker om varje FPA-förmån skilt för sig. Använd en skild blankett för varje förmån, eller gör en ansökan på FPA:s e-tjänst www.fpa.fi/etjanst.

Flytta utomlands från Finland

Du ska meddela FPA om du flyttar utomlands. Meddela FPA också då du flyttar utomlands för en kortare tid.

Du ska också meddela FPA om din livssituation förändras medan du bor utomlands. Meddela FPA om du börjar eller slutar studera eller arbeta, eller om du bildar familj eller om du skiljer dig.

Flyttar du tillfälligt eller för att stanna?

Din rätt till social trygghet i Finland beror i allmänhet på hur länge du tänker stanna utomlands.

Om du tänker stanna en kortare tid än ett år räknas vistelsen som tillfällig. Då behåller du vanligen din sociala trygghet i Finland. Då kan du få sådana FPA-förmåner som kan betalas utomlands. De är till exempel barnbidrag, moderskapsunderstöd och föräldrapenning.

Din rätt till FPA-förmåner tar vanligen slut om du flyttar bort från Finland för att bli fast bosatt utomlands. Om du tänker bo i ett annat land i mer än ett år betyder det att du är fast bosatt där. Din rätt till social trygghet i Finland upphör när du flyttar.

När du flyttar till ett annat land ska du ta reda på om du kan få social trygghet i det land dit du flyttar.

Vissa specialgrupper kan fortsätta att ha rätt till social trygghet i Finland också när de bor utomlands i över ett år. Det gäller till exempel studerande och utsända arbetstagare. De måste ansöka hos FPA om att behålla sin sociala trygghet i Finland.

Statliga tjänstemän, missionärer, biståndsarbetare som är finländska medborgare får behålla sin rätt till social trygghet i Finland utan särskild ansökan. Deras familjer måste ansöka om att få behålla sin rätt till social trygghet.

En del av året utomlands

Om du regelbundet bor över halva året utomlands har du vanligen inte rätt till social trygghet i Finland.

Men du kan behålla rätten till finländsk social trygghet om du har starka band till Finland. Då räknas till exempel hur lång tid du har bott i Finland och utomlands, men också familjeband kan räknas.

Arbete i ett EU-land, EES-land eller Schweiz

Om du börjar arbeta i ett EU-land, EES-land eller Schweiz får du vanligen den sociala tryggheten där också om du arbetar utomlands bara en kort tid.

Du hör till den sociala tryggheten i det land där du arbetar, oberoende av i vilket land du bor.

Arbetstagare omfattas av den sociala tryggheten i endast ett land i taget.

Du kan alltså inte samtidigt höra till den sociala tryggheten både i Finland och i ett annat land.

Gränsarbetare

Gränsarbetare är personer som regelbundet varje dag eller en gång i veckan återvänder till det land i vilket de bor.

Om du arbetar som gränsarbetare i ett annat EU- eller EES-land hör du till den sociala tryggheten i det land där du arbetar oberoende var du bor.

Sjömän

Sjömän hör till den sociala tryggheten i det land under vilket flagg fartyget seglar på vilket de arbetar. Det här kallas flaggregeln.

Om du arbetar som sjöman på ett fartyg som seglar under ett EU- eller EES-lands flagg hör du i regel till arbetslandets sociala trygghet, även om du bor i Finland.

Att flytta till ett avtalsland

Finland har avtal om social trygghet med de nordiska länderna, USA, Kanada, Chile, Israel, Australien, Quebec och Indien (avtalet träder i kraft under år 2013).

Avtalen gäller närmast pensionstrygghet och delvis sjukvård.

Avtalen med de olika länderna skiljer sig från varandra. Det lönar sig att ta reda på hur avtalet påverkar din sociala trygghet innan du flyttar.

Du får mer information på telefonnumret 020 692 227 vardagar klockan 8–18.

Utsända arbetstagare

Utsända arbetstagare är personer som har skickats utomlands av en finländsk arbetsgivare för att arbeta för företaget men i ett annat land.

Utsänd till ett land som inte hör till EU, EES, Schweiz eller avtalsländerna

Om du är utsänd för mindre än ett år behåller du din rätt till social trygghet i Finland. Om du är utsänd längre än ett år måste du ansöka om att fortsätta att få den sociala tryggheten i Finland. Du ska göra ansökan inom ett år efter att du har flyttat utomlands.

Utsänd till ett EU-land, ett EES-land eller Schweiz

Om du blir utsänd till ett land som hör till EU, EES eller till Schweiz har du vanligen kvar din rätt till social trygghet i Finland hela den tid som du jobbar i det andra landet.

Din arbetsgivare ska ansöka om ett intyg att du får din sociala trygghet i Finland. Pensionskyddscentralen ger intyget.

Du får närmare information på Pensionskyddscentralens webbplats (www.etk.fi).

Utsänd till ett avtalsland

Vissa länder har avtal om social trygghet med Finland. Avtalen gäller bara vissa delar av den sociala tryggheten. Om din finländska arbetsgivare sänder dig till ett av de här länderna behåller du vanligen vissa förmåner i Finland. Det här gäller också då du arbetar utomlands i mer än ett år.

Du får ett intyg om vilka förmåner som ingår i avtalet från Pensionskyddscentralen.

Studerande och forskare

Du kan behålla din rätt till social trygghet i Finland då du studerar utomlands. Om dina studier tar över ett år måste du ansöka hos FPA om att få behålla din rätt till social trygghet. Du ska göra ansökan inom ett år efter att du har flyttat utomlands.

Om du arbetar vid sidan av dina studier utomlands är det möjligt att du ska följa de regler som finns för arbetstagare. Det här gäller i synnerhet om du arbetar i ett EU-land.

Kom ihåg att anmäla till FPA att du arbetar utomlands. Ta också reda på hur den sociala tryggheten fungerar i landet där du arbetar.

Familjemedlemmar

Om du flyttar utomlands som familjemedlem beror det på hur länge du ska bo utomlands om du kan behålla din sociala trygghet i Finland. Vanligen behåller du din rätt till social trygghet i Finland om du bor utomlands i högst ett år.

Du kan ansöka hos FPA om att få behålla din sociala trygghet om du flyttar utomlands som familjemedlem tillsammans med en person som är

- utsänd arbetstagare
- statlig tjänsteman
- studerande eller
- biståndsarbetare eller missionär.

Då kan du få behålla rätten till social trygghet också om du bor utomlands i mer än ett år.

Om du också själv arbetar utomlands kan det förändra situationen.

Du får mer information på telefonnumret 020 692 227.

Rätt till FPA-förmåner när du bor utomlands

Om du kan behålla din sociala trygghet i Finland medan du bor utomlands kan du vanligen få samma förmåner som du skulle få i Finland. Du kan till exempel få barnbidrag, moderskapsunderstöd och föräldradagpenning då du bor utomlands.

Men du kan inte få alla FPA-förmåner då du bor i ett annat land.

Om du omfattas av sjukförsäkringen i Finland kan du beställa det europeiska sjukvårdskortet hos FPA. Kortet är gratis. Med kortet får du akut sjukvård i EU-länder, EES-länder och Schweiz.

Du kan beställa kortet på telefonnumret 020 692 223 vardagar klockan 8–18.

Betalning av pensioner till utlandet

Om du som pensionär flyttar utomlands kan du fortsätta att få folkpension och familjepension från Finland i högst ett år efter att du flyttat. Du kan inte få garantipension om du flyttar utomlands för att bosätta dig där.

Om du flyttar till ett EU-land, ett EES-land, till Schweiz eller ett land som har ett avtal om social trygghet med Finland kan du vanligen få pensionen utomlands en längre tid.

Du får mera information om hur du tjänar in arbetspension och hur pensioner betalas till utlandet av Pensionsskyddscentralen (www.etk.fi).

Anmälan och ansökan

Om du flyttar utomlands måste du anmäla det till FPA oberoende av om du flyttar tillfälligt eller för att stanna. Du kan göra anmälan på FPA:s e-tjänst

 www.fpa.fi/etjanst

Du kan också använda blankett Y39. Du kan fylla i och skriva ut blanketten på adressen www.fpa.fi/blanketter. Den ifyllda blanketten kan du skicka in till vilken FPA-byrå som helst.

Kom också ihåg att anmäla flyttningen till magistraten.

Om du förlorar din rätt till social trygghet i Finland ska du lämna tillbaka ditt FPA-kort och ditt europeiska sjukvårdskort till FPA.

Beslut

När FPA har behandlat din ansökan får du per post ett beslut om understöd. I beslutet står det om du har rätt till social trygghet i Finland.

Tillbaka till Finland

Om du har vistats utomlands och ändå haft din sociala trygghet i Finland ska du anmäla till FPA om du flyttar tillbaka.

Om du inte har hört till den sociala tryggheten i Finland medan du bott utomlands måste du ansöka om den hos FPA då du flyttar tillbaka till Finland.

Mer information

Per telefon

Frågor om social trygghet då du flyttar till Finland eller utomlands:

 020 692 227
vardagar klockan 8–18

(betjäning också på engelska)

Betjäning på finska:

 020 692 207
vardagar klockan 8–18

Studerande som avlägger hela examen utomlands:

 020 634 6630
vardagar klockan 13–16

**FPA:s utlandsenhet
betjänar pensionstagare
som är försäkrade i Finland
och bor utomlands.**

FPA:s utlandsenhet betjänar pensionärer som bott över ett år utomlands men är försäkrade i Finland eller pensionstagare som bor utomlands

Pensionsärenden:

 020 634 2550
vardagar klockan 9–16

Försäkringstillhörighet och förmåner:

 020 634 2650
vardagar klockan 9–16

FPA kan be om information av andra myndigheter i Finland och utomlands för behandlingen av en ansökan.

Behöver du tolk?

Om du behöver tolkning kontakta FPA eller läs mer på

 www.fpa.fi/tolk

FPA till din tjänst

På webben

Du kan enkelt sköta dina ärenden på webben.

Du kan beräkna stödbeloppen med ett beräkningsprogram på adressen

 www.fpa.fi

Det är tryggt att sköta sina ärenden via e-tjänsten. Inloggningen sker med nätbankskoder.

På e-tjänsten kan du

- ansöka om försäkringstillhörighet
- ansöka om förmåner
- skicka bilagor
- följa med behandlingen av din ansökan och
- meddela om förändringar
- avbryta stöd.

E-tjänsten finns på adressen

 www.fpa.fi/etjanst

E-tjänsten och räkneprogrammen finns på både finska och svenska.

Per telefon mån–fre

 Flytta till eller från Finland
020 692 227

På FPA:s servicesällen

 FPA-byråerna betjänar i alla frågor som gäller FPA-stöd.

Din närmaste FPA-byrå eller samservice hittar du på

 www.fpa.fi/kontaktaoss

Du hittar kontaktuppgifter till byråerna i de lokala telefonkatalogerna.

Boka tid

Du kan boka tid till FPA-byrån eller boka en telefontid.

På bokad tid kan du i lugn och ro reda ut ditt ärende, om har en svår livssituation eller krångliga frågor att reda ut.

Boka tid på servicenumret eller

 www.fpa.fi/tidsbokning

FPA:s personal har tystnadsplikt. De får inte tala om sina kunder med någon utomstående person.

Meddela om förändringar

Om du får stöd från FPA meddela genast FPA om din livssituation förändras. Det kan till exempel gälla förändringar i ditt boende, din familjesituation eller dina inkomster.

Återkrav

Om du fått för mycket stöd på grund av felaktiga uppgifter, kräver FPA pengarna tillbaka.

 www.fpa.fi/aterkrav

Ändringsansökan

Om du har frågor om ditt beslut, kontakta FPA. Med beslutet får du också anvisningar för hur du kan söka ändring i beslutet.

Besvärnämnden för social trygghet

Telefonväxeln 0295 160 01
Kundbetjäning 0295 163 800
www.somla.fi

Besvärnämnden för studiestöd

Kundbetjäning 0295 3 33000
www.opintotuen.muutoksenhakulautakunta.fi/se

Besvärnämnden för utkomstskyddsärenden (arbetslöshetsstöd)

Telefonväxeln 0295 160 01
Kundbetjäning 0295 163 900
www.ttlk.fi/swe

Ring, om du har frågor om FPA:s stöd eller ditt beslut måndag–fredag klockan 8–18

Arbetslös_____	020 692 230	Handikappförmåner_____	020 692 231
Barnfamiljer_____	020 692 226	Pensionsärenden_____	020 692 222
Bostadsbidrag_____	020 692 221	Efterlevande_____	020 692 228
Flytta till eller från Finland _____	020 692 227	Rehabilitering_____	020 692 225
FPA-kortet och EU-sjukvårdskortet_____	020 692 223	Sjuk_____	020 692 224
		Värnpliktig _____	020 692 220

FPA:s broschyrer

Broschyrerna finns tryckta och på webben www.fpa.fi/andrasprak-suomeksi | på svenska | in English | Davvisámegiella eesti keel | Русский

Hem och familj

Stöd till barnfamiljer och stöd för boende

Hälsa och rehabilitering

Ersättningar och dagpenningar
vid sjukdom, rehabilitering och handikapp

Studier

Stöd för studerande och värnpliktiga

Arbetslöshet

Stöd för arbetslösa

Pension

Pensionstrygghet, bostadsbidrag och vårdbidrag

Flytta till Finland eller utomlands

Vad som händer med din sociala trygghet när
du flyttar till eller från Finland

Du får broschyrer från FPA:s serviceställen

